

Lei-Document 63

22 september 2017

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

WHW: wel studiepunten, geen EC
NVAO: studiepunten en EC
CROHO: EC

Oproep aan OCW en NVAO om het besluit in 2002 om het Ba-Ma-systeem in te voeren, gelet op de European Higher Education Area (Bologna Process), nu toch maar eens te vertalen naar de bijpassende wetgeving en kaders

Een aantal argumenten...

- Studiepunten in de WHW... EC in de NVAO-kaders en bij de aanvraag voor CROHO-vermeldingen: wat zijn de juridische consequenties...
- Worstelingen bij hogescholen
- 'Verkeerde' opzet versnelde route voor de hbo-bacheloropleiding
- Verschillen bij privaat en bekostigde instelling bij 'aanpak'
- Wat is versnelling: minder uren per studiepunt of werken met vrijstellingen?
- Wel: Universities of Applied Sciences, HBO-bachelor of science (of arts), internationale contacten... maar geen EC...

Wie neemt het voortouw?

Zouden we kunnen komen tot het opnemen in de WHW van het volgende artikel?

1. De omvang van elke opleiding en elke onderwijseenheid wordt door het instellingsbestuur uitgedrukt in EC's. De omvang voor het programma voor een studiejaar bedraagt zestig EC's.
2. Een opleiding wordt zodanig ingericht dat een student in staat is het aantal EC's te behalen waarop de omvang van het programma voor een studiejaar gebaseerd is.

In dit nummer dragen we een flink aantal onderbouwingen en argumenten aan, om tot dit artikel te komen en zo duidelijkheid te scheppen...

In het kader van de aangekondigde kritische blik op de WHW, als wet voor het hbo en wo, starten we met een onderwerp dat al een keer eerder aan de orde is geweest. Maar dat gebeurde in het kader van de Ad-wetgeving, en dan verdwijnen bepaalde aandachtspunten nog wel eens in het gat van de mindere belangstelling. Daarom pikken we dit punt hier op: het gebruik van studiepunten en van het ECTS d.w.z. van de EC – dus de 'credit'.

Ook dit keer is gekozen voor een strikte benadering, in die zin dat we de formele zaken langslopen. Dus de lezer moet er wel even de tanden in zetten, en doorbijten...

ECTS en studiepunten

In het hbo en wo lopen sinds de invoering van het Bachelor-Master-systeem aan het begin van deze eeuw twee systemen door elkaar heen: studiepunten en ECTS (EC).

Het *studiepunt* is de eenheid voor de studielast voor opleidingen, conform de WHW: 'De studielast van elke opleiding en elke onderwijseenheid wordt door het instellingsbestuur uitgedrukt in studiepunten. De studielast voor een studiejaar bedraagt zestig studiepunten. Zestig studiepunten staat gelijk aan 1680 uren studie'.

Een simpele berekening laat zien dat er 28 klokuren in een studiepunt passen, een 'input-based' systeem als het gaat om hetgeen een (gemiddelde) student aan tijd bij een studie besteedt.

De *EC (credit)* staat niet in de WHW vermeld, maar wel op de website van de NVAO (en bij andere organisaties en in systemen, zoals het CROHO). De NVAO zegt: 'Bij de start van het bachelor-masterstelsel in 2002 is het studiepuntenstelsel European Credit Transfer System (ECTS) ingevoerd: een studiejaar kent 60 EC (= 1680 studie-uren). De studielast van iedere opleiding en iedere onderwijseenheid wordt door het instellingsbestuur uitgedrukt in studiepunten (EC's)'.

Verschillen en overeenkomsten

Bij EC's wordt in het algemeen gedacht aan een 'output-based' systeem, op basis van leeruitkomsten. Twee bronnen hiervoor:

ECTS Users Guide:

"ECTS credits express the volume of learning based on the defined learning outcomes and their associated workload. 60 ECTS credits are allocated to the learning outcomes and associated workload of a full-time academic year or its equivalent, which normally comprises a number of educational components to which credits (on the basis of the learning outcomes and workload) are allocated. ECTS credits are generally expressed in whole numbers."

Website www.ehea.info (website over het Bolognaproces):

"ECTS is a learner-centred system for credit accumulation and transfer, based on the principle of transparency of the learning, teaching and assessment processes. Its objective is to facilitate the planning, delivery and evaluation of study programmes and student mobility by recognising learning achievements and qualifications and periods of learning."

We zien dus twee begrippen: 'studielast' en 'leeruitkomsten'. De eenheid daarvoor is de credit, waarvan er 60 stuks in een jaar gaan. Op Europees niveau is daaraan geen studielast i.c. een aantal studieuren per studiejaar opgehangen. Elk land mag dit zelf bepalen. Daarom is het werken met leeruitkomsten voor 'transfer' en 'accumulation' veel handiger, want elk deelnemend land gebruikt wel de 60 credits per jaar op basis van de afspraken binnen het Bologna-proces.

Binnen Nederland hebben we beide begrippen: studiepunt en EC, en die hebben gemeen dat er 60 in een leerjaar zitten en dat voor ons hbo en wo geldt dat ze gekoppeld zijn aan de studielast: 28 uren voor de gemiddelde student, per week.

Wat zijn dan de problemen?

Op een rijtje:

Het eerste punt is uiteraard dat het vreemd is dat we voor het hbo en wo al sinds 2002 meedoen aan het Bolognaproces, het wettelijke accreditatiesysteem daarop baseren, de Dublin Descriptoren

in de formele kaders gebruiken, de namen voor de internationale graden in de wet hanteren, internationalisering promoten, enzovoort, maar vervolgens het EC-systeem niet hebben opgenomen in de wetgeving en zijn blijven vasthouden aan het begrip 'studielast' via het hanteren van 'studiepunten'.

Als we kijken naar een formele Engelstalige publicatie over het Nederlandse systeem, staat daarin ons land werkt met het ECTS:

'In this binary, three-cycle system, bachelor's, master's and PhD degrees are awarded. Short-cycle higher education leading to the associate degree is offered by universities of applied sciences. Degree programmes and periods of study are quantified in terms of the ECTS credit system.

The focus of degree programmes determines both the number of credits required to complete the programme and the degree which is awarded. A research-oriented bachelor's programme requires the completion of 180 credits (three years) and graduates obtain the degree Bachelor of Arts or Bachelor of Science (BA/BSc), depending on the discipline. A bachelor's degree awarded in the applied arts and sciences requires 240 credits (four years), and graduates obtain a degree indicating the field of study (for example, Bachelor of Engineering, B Eng, or Bachelor of Nursing, B Nursing). An associate degree in the applied arts and sciences requires 120 credits (two years), and students who complete the two-year programme can continue studying for a bachelor's degree in the applied arts and sciences.'

Het tweede punt is dat de WHW de basis voor alles is in het hbo en wo, maar dat voor de NVAO wordt toegestaan dat in de kaders wordt gewerkt met credits, dus met de EC. Dat is op zich meer voor de hand liggend omdat daarmee internationale herkenbaarheid wordt geschapen. Je zou kunnen zeggen dat 'credit' de Engelse vertaling van 'studiepunt' is. Maar is er meer aan de hand.

Het derde punt is dat in de WHW bij elke opleiding staat hoeveel studiepunten deze omvat. De NVAO vermeldt deze opleidingen ook, maar geeft vervolgens het aantal EC. Voor de Nederlandse situatie is er niets aan de hand. Maar de NVAO moet dan wel steeds de link naar de WHW vermelden, als een signaal dat de instellingen in formele zin altijd 'studiepunt' dienen te gebruiken.

Hier voorbeelden van hoe twee hogescholen in hun documenten dit alles aan elkaar proberen te koppelen.

In de lijst met definities, uitgaande van de credit:

credits: studiepunten (volgens het European Credit Transfer System (ECTS)) zoals bedoeld in artikel 7.4 lid 1 WHW die verbonden zijn aan een onderwijseenheid. Een credit is een rekeneenheid die staat voor een indicatie van het aantal uren werk van een gemiddelde student. Eén credit staat gelijk aan 28 studie-uren.

Idem, maar dan uitgaande van het studiepunt:

De studielast van de opleiding en van elke onderwijseenheid wordt uitgedrukt in studiepunten. Eén studiepunt is gelijk aan 28 uren studie (WHW artikel 7.4, 7.4b). Het studiepunt voldoet aan de eisen van het European Credit Transfer System (ECTS).

Maar de EC zit al dieper geworteld in ons Nederlandse systeem. Om een cruciaal voorbeeld ervan te noemen: Hogescholen die in het CROHO een nieuwe opleiding willen laten registreren, komen in het desbetreffende formulier de volgende vraag tegen: 'Studielast (in ECTS): ....

In het CROHO staat dan veelal vermeld:

Studielast: 240

Grondslag studielast: wettelijk

Wettelijk gaat het om studiepunten, en niet om ECTS dan wel EC. Wie heeft er gelijk?

Het vierde punt is dat in bepaalde situaties verwarring kan ontstaan, zoals bij het kijken naar de studeerbaarheid van een opleiding - en dan gekoppeld aan het uitgangspunt van de wet dat een (jonge) student wordt geacht 28 uren per studiepunt aan de opleiding te werken. Er zijn veel onderzoek en studies gedaan naar de 'waarheid' hiervan, maar het keiharde bewijs is niet geleverd - en dat zal ook nooit meer lukken met het huidige type student en vormen van blended learning.

De meest recente discussie kwam een aantal jaren geleden op gang naar aanleiding van het Inspectie-rapport 'Goed verkort?'. Daarin werd gekeken naar – vooral private – opleidingen die bijvoorbeeld een hbo-bachelor in drie jaar aanbieden, aan jongeren, of met andere trajecten voor werkenden die substantieel korter kunnen worden doorlopen. Een voorbeeld is dat een hbo-bachelor van 240 studiepunten in 3 jaren van elk 80 studiepunten standaard wordt aangeboden. Na nadere analyse werd dit formeel voor bepaalde private hogescholen toegestaan.

Maar bekostigde opleidingen mogen dit standaard niet. De NVAO zegt op haar website: 'Bacheloropleidingen bij *bekostigde instellingen* moeten - in verband met de eisen van toegankelijkheid en studeerbaarheid - in *alle* gevallen een programma aanbieden van 60 studiepunten per jaar. Daarbinnen kunnen verkorte varianten met een hogere belasting worden aangeboden (bijvoorbeeld naast het 4 x 60 EC-traject binnen dezelfde opleiding ook een 3 x 80 EC-traject voor een groep geselecteerde studenten, bijvoorbeeld met een hoger instroomniveau of een bijzondere motivatie).'

Opmerkelijk is dat de NVAO hiervoor binnen eenzelfde tekst moet overschakelen van studiepunten naar EC, om dit te kunnen uitleggen, dus van 'input-based' naar 'output-based' opdat een student in drie jaren hetzelfde leert als de gemiddelde mede-student in vier jaren.

Het vijfde punt is het meest interessant omdat de overheid een aantal jaren geleden heeft gemeend de hbo-bachelor aantrekkelijker te moeten maken voor vwo'ers, vanwege het verschil in jaren studie in het hbo en wo. Bij het wo kan er binnen de 4 jaar ook nog de Master worden gedaan, en ja, dat lukt niet meer bij het hbo. Dus er is gevraagd aan hogescholen ook driejarige bachelors te gaan aanbieden, op vrijwillige basis. Het is nog geen succes, constateerde OCW recentelijk.

Het geheel moest vervolgens in de WHW worden ingebed, met een formeel en juridisch dekkende formulering. Bij punt 4 hierboven staat de NVAO-tekst, maar wel met gebruik van het begrip EC. Maar dit begrip kent de WHW dus niet. Na allerlei discussies en ontwerp teksten kwam het volgende in de WHW terecht:

In afwijking van artikel 7.4b, eerste lid, bedraagt de studielast voor een versneld traject 180 studiepunten.

(Dat eerste lid van artikel 7.4b is: De studielast van een bacheloropleiding in het hoger beroeps-onderwijs bedraagt 240 studiepunten.)

Helder, geredeneerd vanuit het Nederlandse systeem, met studiepunten, vasthoudend aan het principe dat dit altijd 28 uren per studiepunt betekent. Anders gezegd, een versnelling is niet mogelijk in de tijd gemeten – want er blijven altijd 60 minuten in een uur aanwezig.

De NVAO zegt hierover:

'Een hbo-bacheloropleiding heeft een studielast van 240 studiepunten. Vrijstellingen kunnen op basis van individuele beoordeling worden gegeven, maar een programma waarin structureel vrijstelling wordt verleend voor bepaalde categorieën studenten kan niet worden geaccrediteerd. Vwo'ers kunnen automatisch tot een driejarig bachelortraject worden toegelaten (WHW, artikel 7.9a). De student moet voldoen aan de eventuele (aanvullende) toelatingseisen van de opleiding waartoe het driejarige opleidingstraject behoort. Vwo'ers zijn niet verplicht een aangeboden driejarig bachelortraject te volgen; zij kunnen ook instromen in een regulier vierjarig bachelortraject.'

Interessant is dat de NVAO nu wel vermijdt te noemen dat het om drie jaren van 80 studiepunten gaat. Ook staat er in het begin 'bacheloropleiding' en verderop voor de vwo'ers 'bachelortraject'.

Het verschil aanbrengen tussen 'opleiding' en 'traject' is slim gedaan, gelet op de internationale afspraken en de erkenning van Nederlandse diploma's bij doorstuderen in het buitenland. Het probleem op dit punt is namelijk dat op basis van de WHW een Nederlandse hogeschool op het diploma (en de bijlagen) dient te vermelden hoe groot de studielast is. Dus bij die driejarige opleiding komt er te staan: 'hbo-bachelor afgerond op basis van 180 studiepunten'. Dat is dramatisch aangezien de WHW aangeeft dat de reguliere bacheloropleiding 240 studiepunten vraagt.

Kom daar maar eens mee aanzetten bij een buitenlandse instelling! Dan ligt de vraag voor de hand hoe dit kan. Moet er gewezen worden op de combinatie met de vooropleiding? Of?

Overigens spreekt de NVAO hier alleen over vwo'ers. Maar in de WHW staat dat het ook voor andere doelgroepen kan gelden, naar het oordeel van de hogeschool. Tevens meldt de NVAO dat de betrokken a.s. student aan eventuele (aanvullende) toelatingseisen moet voldoen. Drie opmerkingen hierbij:

1. De WHW spreekt zelf niet over eventueel aanvullende toelatingseisen;
2. De WHW gebruikt het begrip 'vooropleidingseisen' en niet 'toelatingseisen' als het gaat om de inschrijving voor een bacheloropleiding;
3. Nadere vooropleidingseisen dienen te worden vastgesteld door de Minister. Aannemelijk is dat dit ook in deze situatie geldt.

We nemen aan dat de NVAO bedoelt dat er een goede screening dient plaats te vinden door de hogeschool op de geschiktheid. Mocht namelijk blijken dat men te lage 'eisen' stelt en er vallen wel heel veel studenten uit of ze doen er toch vier jaar over, dan heeft de hogeschool mogelijk z'n werk niet goed gedaan.

Is het dan echt een probleem?

Nou, er zijn veel betrokkenen die zeggen dat het geen probleem is. Het pakt in de praktijk wel goed uit omdat iedereen weet wat ermee wordt bedoeld. En hogescholen zetten op het diploma toch gewoon dat het gaat om 240 EC, of vermelden het in het diploma-supplement. Dus waarom de wet verbeteren als het een hele lange procedure vraagt?

Nou, er moet toch wel iets aan de hand zijn als er tenminste een hogeschool is die vanwege deze formulering in de WHW geen driejarige trajecten aanbiedt. Men dient op het diploma de studielast te vermelden en in de wet staat dat die 180 studiepunten is. Er staat dan wel 'Bachelor' op het diploma, maar in combinatie met die 180 zou men bijvoorbeeld in Engeland kunnen denken dat het om een 'Ordinary Bachelor' gaat, en niet de volwaardige 'Honours Bachelor' (men zegt daar ook vaak dat men een 'Honours' doet...).

Overigens is het in dit licht mede opmerkelijk dat de Vereniging Hogescholen jarenlang heeft gevochten voor een Engelse naam met University erin en voor de toevoegingen 'of Arts' en 'of Science' in het kader van de internationalisering en het voorkomen van onduidelijkheid bij ontvangende buitenlandse instellingen... en dit gewoon laat lopen.

En wat komen we nog meer zoal tegen bij een verdere analyse?

We nemen nu even de ruimte om u een ritje te gunnen in een roller-coaster, dwars door deze wetgeving heen. Dat gebeurt puntsgewijs, al combinerend, achter elkaar.

We gaan van start:

De wet spreekt in artikel 7.9a (met in de kop 'vwo-diploma', geen WHW-begrip overigens) over een versnelde route. Maar wat is dat eigenlijk: versneld?

Het is zo dat een hbo-bachelor in de normale situatie 4 studiejaren vergt. Dit staat als zodanig niet in de wet, maar iedereen kan uitrekenen dat 240 gedeeld door 60, het aantal studiepunten dat per definitie per studiejaar moet worden geprogrammeerd, gelijk is aan 4. Anders gezegd, de nominale studieduur is 4 studiejaren, om de graad Bachelor te kunnen verwerven.

Versneld zal dus inhouden dat de betreffende student een programma kan doen dat geen 4 maar 3 studiejaren vraagt, om vervolgens de Bachelorgraad te mogen gaan gebruiken.

Wel is het curieus dat de beoogde en vast te leggen versnelling exact 25% van de nominale studieduur is, niet meer en niet minder. Instromende vwo'ers kunnen verschillende profielen hebben, diverse achtergronden kennen en afwijkende aanvullende kennis bezitten, en toch allemaal '25% korting' krijgen. Andere studenten die mogen worden toegelaten, hebben weer andere zaken in te brengen, dus zo is er een behoorlijke diversiteit te constateren. En die moeten het allemaal in drie studiejaren kunnen doen. Overigens is het ook een mirakel dat een studie sowieso in 240 studiepunten past... 239 is een drop-out-situatie, 241 zou een overgeschoolde betekenen...

Is het dan omdat de vwo'er een jaar meer heeft gedaan dan de havist? Dat zou kunnen, maar een mbo'er heeft minimaal evenveel jaren studie achter de rug. Is het dan omdat een vwo'er ook een wo-bachelor kan doen, maar dan in de nominale tijd van 3 studiejaren, en vanwege die 'geschiktheid' (om het begrip 'intelligentie' maar te vermijden) ook wel een professionele bacheloropleiding even snel kan doen? Maar juist een vwo'er is theoretisch opgeleid en dan lijkt een mbo'er eerder

in beeld te komen. Of is dit gebaseerd op de rendements-statistieken waarbij vwo'ers het in het hbo heel goed doen?

Weer terug naar de versnelling. De hbo-bachelor moet wel in beide vormen (3 en 4 jaren) dezelfde eindkwalificaties hebben (eindtermen, leeruitkomsten), om niet de waarde ervan aan te tasten. Hoe dit te programmeren?

Dat kan door een geheel nieuw programma op te stellen, zodanig dat alle aangepaste onderwijs-eenheden die eindkwalificaties afdekken. Maar dan toch... In het driejarig traject wordt een set leeruitkomsten in kortere tijd aangeleerd, dus minder studielast per leeruitkomst.

Er wordt ook wel gedacht aan het verlenen van vrijstellingen. Logisch want een vwo'er heeft meer geleerd dan een havist. De opzet zou kunnen zijn dat er zoveel vrijstellingen voor het vierjarige traject worden verleend dat een jaar kan worden geschrapt i.c. 60 studiepunten. Maar wat staat er dan op het vrijstellingsbewijs over deze studiepunten? Wordt voor een reguliere eenheid van 4 studiepunten in dit geval een vrijstelling voor 3 studiepunten toegekend, om binnen de 180 te passen? Of blijft het gewoon 4 studiepunten en kan aan het eind van de drie studie jaren worden gezegd dat er 240 studiepunten zijn behaald: 180 in de drie studie jaren en 60 op basis van alle verleende vrijstellingen? Maar ja, dit past niet bij het begrip 'versneld', dus het is niet toepasbaar.

Wat te doen met studenten die aan de driejarige route beginnen en vervolgens toch maar weer overstappen naar het vierjarige traject? Men kan voor een onderwijseenheid die in beide trajecten zit, in het eerste geval 3 studiepunten geven, maar die moeten er voor het tweede geval toch 4 worden. Dat kan als er wordt gewerkt met leeruitkomsten. Denk ook aan de stage... en dat soort ingekrompen onderwijseenheden: hoe daarmee om te gaan?

Dus is het een versnelling met het oog op het behalen van de graad Bachelor (uitkomst-denken) of is het zo dat deze student sneller kan studeren en dus niet 28 uren nodig heeft voor een studie-punt maar slechts 21 uren (inbreng-gedachte)?

Maar het opmerkelijke resultaat van dit alles is evenwel dat een hogeschool tijdens een diploma-uitreiking de graad Bachelor verleent aan alle geslaagden. Maar... ze moeten dan wel werken met twee soorten getuigschriften. Op de een staat: 240 studiepunten, en op de ander: 180 studiepunten. Is dit uit te leggen?

Ook in het diplomasupplement, zeker op de cijferlijst (eenheden en resultaten), wordt vermeld hoeveel studiepunten per eenheid zijn behaald. Die tellen voor de een op naar 240 en voor de ander naar 180. Iemand die tijdens de studie overstapt naar een andere instelling of een andere vierjarige opleiding, moet gaan uitleggen dat er wel 3 studiepunten staat, maar dat de vrijstelling om 4 studiepunten gaat, kijkend naar de leeruitkomsten (tenzij er op die cijferlijst staat: 3 studiepunten gestudeerd en 1 studiepunt op basis van een vrijstelling verkregen...).

U bent aan het eind van de achtbaan.

Kan het ook anders?

Ja, maar eigenlijk zijn er drie opties:

1. Niks doen, dus gewoon zo laten als het nu is...
2. De WHW in stand laten, en de NVAO (en de beheerders van het CROHO e.d.) opdracht geven om alles wat verwijst naar EC, het Bolognaproces en de EHEA, uit de stukken te halen, en alleen maar begrippen uit de WHW te gebruiken...
3. De WHW aanpassen aan de praktijk, sinds 2002, en over te gaan tot het gebruik van de begrippen die sinds die tijd zijn gehanteerd.

Leeruitkomsten of studielast

Een begin dat voor optie 3 kan worden gemaakt, heeft van doen met het begrip studielast nl. door af te stappen van het hanteren van een norm van 28 uren per studiepunt, als 'ouderwets denken'.

In de internationale setting wordt gesteld dat een studiejaar 60 EC omvat, maar er zijn geen internationale afspraken gemaakt over het aantal studie-uren voor een student per studiejaar. Het gaat erom dat de onderwijseenheden zodanig zijn geprogrammeerd dat EC's zijn te behalen, met de EC als bouwsteen. Het kan dan in de praktijk zo zijn dat in een studiejaar – om maar een voorbeeld

te geven – een eenheid van 4 EC een aantal van 100 uren vraagt, door de bank genomen, en dat een andere eenheid van 3 EC 95 uren kost. Dat kan te maken hebben met de leeruitkomsten, alsmede het gegeven dat er met hele (of halve – mag dat overigens?) EC's wordt gewerkt en het hanteren van een eenheid van bijvoorbeeld 3,43 EC nou niet echt handig is...

Natuurlijk mag de overheid afspreken met de instellingen dat de norm voor de financiering 1680 uren is per studiejaar, maar laten we de studenten er vooral niet mee lastig vallen.

Laten we als voorbeeld dat 'vermaledijde' artikel 7.9a nemen. Op basis van deze nieuwe aanpak zou dan de volgende transformatie kunnen plaatsvinden, ook met herstel van de aan te spreken doelgroepen:

Nu:

1. Een instellingsbestuur kan binnen een bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs een versneld traject aanbieden dat toegankelijk is voor studenten met een diploma als bedoeld in artikel 7.24, tweede lid, onder a of b dan wel een op grond van artikel 7.28, tweede lid, bij ministeriële regeling als ten minste gelijkwaardig aangemerkt onderscheidenlijk naar het oordeel van het instellingsbestuur daaraan tenminste gelijkwaardig diploma. Een student die aan de in de eerste zin bedoelde voorwaarde en de overige voorwaarden voor inschrijving voldoet, wordt voor een versneld traject ingeschreven indien hij daarom verzoekt.
2. Het instellingsbestuur kan besluiten ook een andere student dan degene, bedoeld in het eerste lid, tot het versnelde traject toe te laten indien hij naar het oordeel van het instellingsbestuur blijkt heeft gegeven van geschiktheid voor dat traject.
3. In afwijking van artikel 7.4b, eerste lid, bedraagt de studielast voor een versneld traject 180 studiepunten.

Artikel 7.4b, eerste lid. is:

De studielast van een bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs bedraagt 240 studiepunten.

En dan hebben we straks, heel simpel – geen drie leden, maar slechts één:

Een instellingsbestuur kan binnen een bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs een traject aanbieden dat drie studiejaar omvat en naar het oordeel van het instellingsbestuur toegankelijk is voor daarvoor geschikt bevonden studenten en die aan de vereiste vooropleidingseisen en de overige voorwaarden voor inschrijving voldoen.

Artikel 7.4b, eerste lid:

De studielast van een bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs bedraagt 240 EC.

Dus alleen maar gebruiken in de WHW: studiejaar en EC. Geen studielast noemen en geen verwijzingen gebruiken naar uren.

Bijvoorbeeld, dit is het nu:

1. De studielast van elke opleiding en elke onderwijseenheid wordt door het instellingsbestuur uitgedrukt in studiepunten. De studielast voor een studiejaar bedraagt zestig studiepunten. Zestig studiepunten is gelijk aan 1680 uren studie.
2. Een opleiding wordt zodanig ingericht dat een student in staat is het aantal studiepunten te behalen waarop de studielast voor een studiejaar gebaseerd is.

En dan maken we mogelijk ervan:

1. De omvang van elke opleiding en elke onderwijseenheid wordt door het instellingsbestuur uitgedrukt in EC's. De omvang voor het programma voor een studiejaar bedraagt zestig EC's.
2. Een opleiding wordt zodanig ingericht dat een student in staat is het aantal EC's te behalen waarop de omvang van het programma voor een studiejaar gebaseerd is.

We zijn dan ook meteen af van alle discussies over contacturen, zelfstudie en (kijkend naar de publieke opinie) 'waarom een student niet gewoon 40 uren per week aan de studie besteedt'... Workload wordt omvang, een maat, met de EC als bouwsteen.